

Rozdział 4.

Badanie opinii wśród Mieszkańców Powiatu¹

W marcu 2025 r. przeprowadzono anonimowe badanie dotyczące postrzegania Powiatu przez mieszkańców Powiatu. Zrealizowano je za pomocą kwestionariusza ankiety (CAWI) wśród mieszkańców Powiatu – link do kwestionariusza został udostępniony m.in. na stronach instytucji Powiatu.

Kwestionariusz ankiety wypełniło 596 respondentów, z czego 82,05% stanowiły kobiety a 17,95% mężczyźni. Korzystanie z pomocy społecznej zadeklarowało 22,32% respondentów, 1/3 zamieszkiwała tereny wiejskie (32,55%), a 67,45% - miasta. Szczegóły struktury respondentów zawarto w **tabeli 4.1.**

Tabela 4.1. Struktura respondentów anonimowego badania mieszkańców Powiatu.

płeć		wiek		zamieszk.		wykształcenie		sytuacja zawodowa		pomoc społ.	
K	82,05%	<18 lat	4,19%	wieś	32,55%	podstawowe	6,04%	uczeń/student	10,23%	tak	22,32%
M	17,95%	18-25 lat	6,71%	miasto	67,45%	gimnazjalne	1,01%	rolnik	1,01%	nie	77,68%
		26-35	8,89%			zawodowe	5,70%	przedsiębiorca	3,36%		
		36-45	37,08%			średnie	22,99%	Prac. umysłowy	59,56%		
		46-55	25,00%			wyższe	64,26%	pracownik fizyczny	8,22%		
		56-65	9,73%					emeryt/rencista	10,57%		
		65+	8,39%					bezrobotny	7,05%		

Źródło: wyniki badania.

Biorąc pod uwagę strukturę respondentów nie można uznać badania za reprezentatywne, natomiast z uwagi na wysoki odsetek osób z wyższym wykształceniem, a także relatywnie wysoką liczbę badanych należy wyniki badania potraktować jako istotny, komplementarny z danymi statystycznymi element budowy strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie. Celem badania było uzyskanie opinii mieszkańców dotyczących kwestii społeczno-ekonomicznych, a zwłaszcza znalezienie odpowiedzi na pytanie: jakie problemy społeczne występują, bądź wystąpić mogą w Powiecie i jak im przeciwdziałać w opinii jego mieszkańców? W badaniu zawarto 23 pytania, z czego pytania 1-6 dotyczyły cech demograficznych respondentów – szczegóły znajdują się w zamieszczonym w aneksie kwestionariuszu ankiety. W niniejszym rozdziale, poniżej zostaną zaprezentowane wyniki odpowiedzi na pytania ogólne (czyli, 7, 9, 10, 13, 14, 23), a odpowiedzi dotyczące konkretnych problemów społecznych (pytania: 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22) zostaną zaprezentowane w rozdziale 5 (Analiza problemów społecznych).

W pytaniu 7 poproszono respondentów o ustosunkowanie się (tak, raczej tak, trudno powiedzieć, raczej nie, nie) do następujących stwierdzeń:

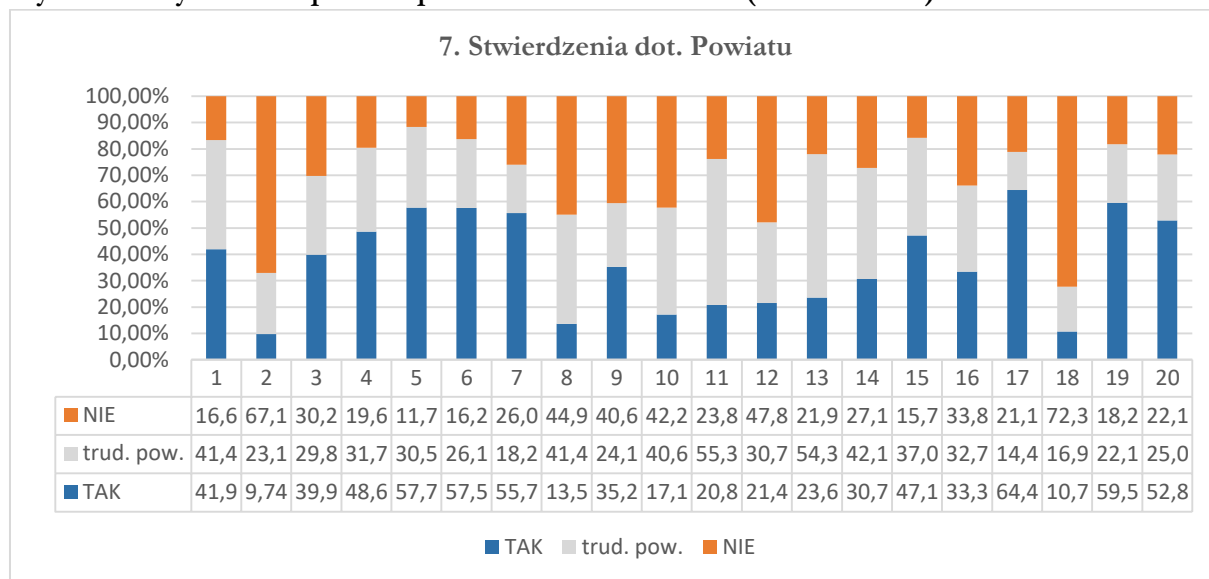
- 7.01. istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej
- 7.02. jestem przeciwko zakładaniu kolejnych rodzin zastępczych
- 7.03. mamy dobrą ofertę spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży
- 7.04. mamy niewystarczającą ofertę zajęć wyrównujących braki edukacyjne

¹ Badanie przeprowadzono na zlecenie Zespołu ds. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Stargardzkim. W dalszej części niniejszej Strategii będzie ono przywoływane jako „Badanie Mieszkańców Powiatu”.

- 7.05. mamy zbyt mało placówek opieki nad dziećmi do lat 3
 7.06. mamy zbyt mało placówek wychowania przedszkolnego
 7.07. należy pomagać osobom stosującym przemoc domową (agresorom)
 7.08. oferta domów pomocy społecznej jest wystarczająca
 7.09. oferta edukacyjna szkół jest adekwatna do potrzeb
 7.10. oferta pomocy dla matek/ojców z dziećmi bądź kobiet w ciąży potrzebujących schronienia jest wystarczająca
 7.11. pomoc dla rodzin zastępczych jest wystarczająca
 7.12. potrzeby osób niepełnosprawnych są zaspokajane
 7.13. powiat jest aktywny w przeciwdziałaniu przemocy domowej
 7.14. powiat prowadzi właściwe działania profilaktyczne i edukacyjne dla dzieci i młodzieży
 7.15. sytuacja na lokalnym rynku pracy w najbliższych latach pogorszy się
 7.16. w naszym powiecie można łatwo znaleźć pracę
 7.17. w naszym powiecie czuję się bezpiecznie
 7.18. w przyszłości nie wykluczam założenia rodziny zastępczej
 7.19. w szkołach średnich brakuje kierunków kształcenia potrzebnych na współczesnym rynku pracy
 7.20. warunki życia w naszym powiecie są dobre

Wyniki (zsumowano odpowiedzi twierdzące i przeczące oraz neutralne) zaprezentowano na wykresie 4.1.

Wykres 4.1. Pytanie 7 - opinie respondentów - dot. Powiatu (20 stwierdzeń).

Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 7, marzec 2025.

Biorąc pod uwagę odpowiedzi na pyt. 7 można stwierdzić, że zdecydowana większość respondentów ma pozytywne zdanie dotyczące:

- bezpieczeństwa w Powiecie (7.17: 64,4%),
- warunków życia w Powiecie (7.20: 52,8%),
- pomocy agresorom w przemoc domowej (7.07: 55,7%).

Jednocześnie większość respondentów dostrzega zagrożenia:

- deficytu adekwatnego do potrzeb kształcenia w szkołach średnich (7.19: 59,5%),

- deficytu żłobków (7.05: 57,7%),
- deficytu przedszkoli (7.06: 57,5%).

Relatywnie wysoki odsetek badanych dostrzegł ponadto zagrożenia:

- deficytu zajęć wyrównujących braki edukacyjne (7.04: 48,6%),
- niezaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych (7.12: 47,8%),
- pogorszenia się sytuacji na rynku pracy w najbliższej przyszłości (7.15: 47,1%),
- małej liczby DPS-ów (7.08: 44,9%),
- deficytu adekwatnego do potrzeb kształcenia w szkołach (7.09: 40,6%%).

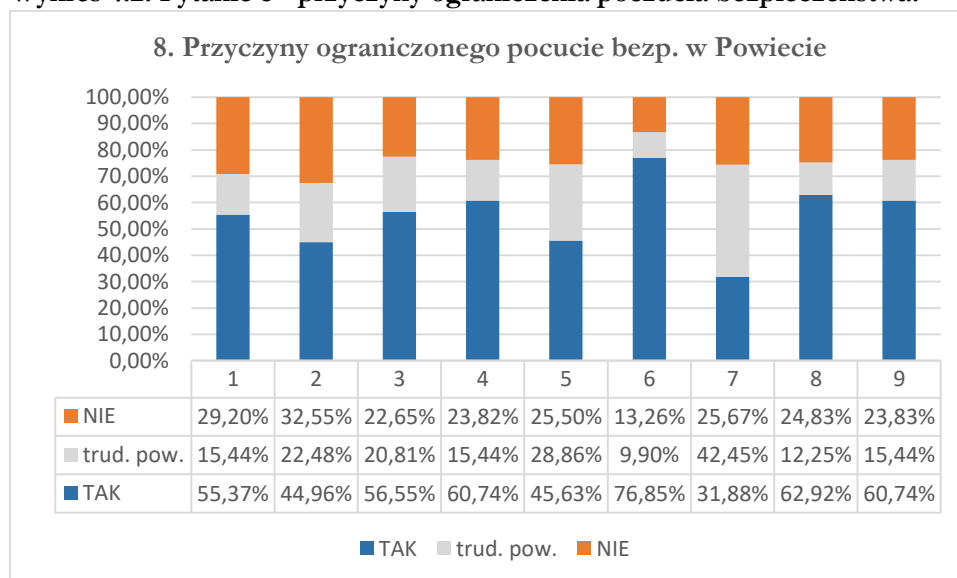
Zarazem respondenci w większości nie mieli zdania w kwestiach:

- przeciwdziałania przemocy domowej przez Powiat (7.13: 54,3%),
- wystarczającej pomocy dla rodzin zastępczych (7.11: 55,3%).

Może to świadczyć nie tylko o braku zainteresowania tą tematyką mieszkańców Powiatu, ale również niewystarczającą komunikacją na ten temat przez odpowiednie instytucje, zwłaszcza, że również wysoki odsetek respondentów wykluczył założenie rodziny zastępczej w przyszłości (7.18: 72,3%).

Odnosząc się natomiast do kwestii bezpieczeństwa, zapytano również o przyczyny ograniczenia poczucia bezpieczeństwa (pyt. 8.). Zobrazowano je na **wykresie 4.2.**

Wykres 4.2. Pytanie 8 - przyczyny ograniczenia poczucia bezpieczeństwa.

Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 8, marzec 2025.

Respondenci mieli do wyboru następujące przyczyny – podano odsetek wskazań twierdzących (suma tak i raczej tak):

- 8.01. akty wandalizmu: 55,73%,
- 8.02. bójki i rozboje: 44,96%,
- 8.03. brak monitoringu wizyjnego: 56,55%,
- 8.04. brak patroli policyjnych: **60,74%**,
- 8.05. częste włamania i kradzieże: 45,63%,
- 8.06. osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych: **76,85%**,
- 8.07. przemoc domowa: 31,88%,

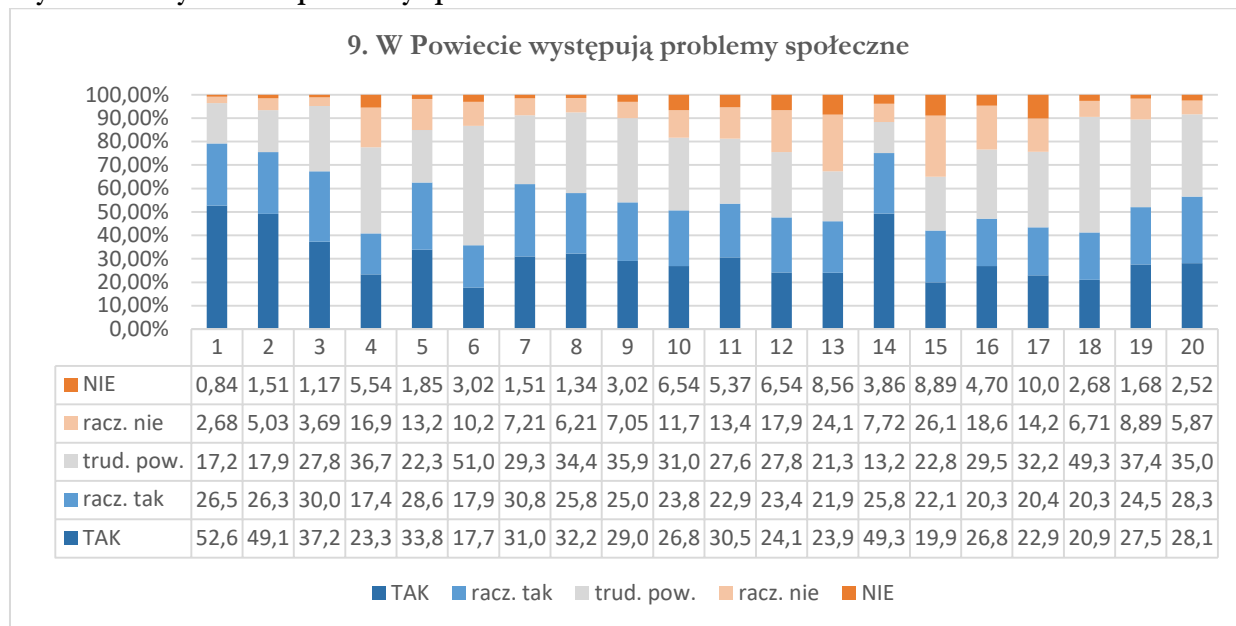
8.08. słabe oświetlenie ulic: **62,92%**,

8.09. zagrożenia w ruchu drogowym: **60,74%**.

Jak można zauważyć zdecydowaną przyczynę badani upatrują w alkoholizmie eksponowanym w miejscach publicznych oraz z deficytem efektywności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (brak patroli policji, ruch drogowy) oraz infrastruktury wspomagającej. bezpieczeństwo publiczne (monitoring).

W pytaniu 9 poproszono respondentów o odpowiedź, które z wymienionych problemów społecznych występują w Powiecie (odpowiedzi: tak, raczej tak, trudno powiedzieć, raczej nie, nie). Na **wykresie 4.3.** zawarto wyniki.

Wykres 4.3. Pytanie 9 - problemy społeczne w Powiecie.

Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 9, marzec 2025.

A zatem (sumując odpowiedzi twierdzące i przeczące) można zauważyć, że zdecydowana większość respondentów dostrzega następujące problemy społeczne w Powiecie:

9.01. alkoholizm: **79,1%**,

9.02. bezdomność: **75,5%**,

9.03. bezradność opiekuńczo-wychowawcza: 67,2%,

9.05. dewastacja środowiska naturalnego: 62,5%,

9.07. migracja osób młodych: 61,9%,

9.08. **narkomania**: 58%,

9.09. niepełnosprawność: 54%,

9.10. nierówność szans kobiet i mężczyzn: 50,6%,

9.11. niezaspokojenie potrzeb dot. budowy mieszkań: 53,5%,

9.14. niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia: **75,1%**,

9.19. przestępczość: 52%,

9.20. rozpad rodzin: 56,5%.

Tak więc alkoholizm, bezdomność oraz deficyty w ochronie zdrowia są w oczach badanych pierwszoplanowymi problemami społecznymi w Powiecie.

Z kolei najmniej problematyczne są:

9.06. euro sieroctwo: 35,7%,

9.04. bezrobocie: 40,7%,

9.18. przemoc domowa: 41,2%,

9.15. niezaspokojenie potrzeb w zakresie sportu i rekreacji: 42,1%.

Na relatywnie wysokim poziomie upatrywano następujące problemy społeczne:

9.12. niezaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji: 47,6%,

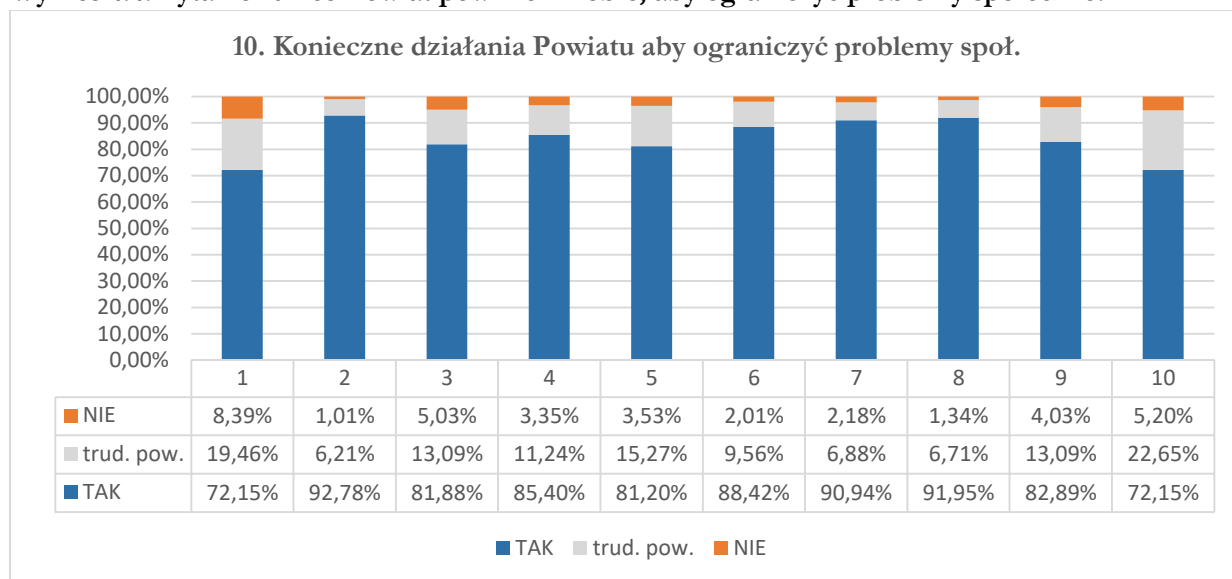
9.16. niski poziom bezpieczeństwa publicznego: 47,1%,

9.13. niezaspokojenie potrzeb w zakresie kultury: 45,9%,

9.17. odejście od tradycyjnego modelu rodziny: 43,4%.

W pytaniu 10. zapytano respondentów jak rozwiązywać problemy społeczne. Wyniki zawarto na **wykresie 4.4.**

Wykres 4.4. Pytanie 10 - co Powiat powinien zrobić, aby ograniczyć problemy społeczne.

Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 10, marzec 2025.

Najwięcej zwolenników miały odpowiedzi związane z poprawą polityki zdrowotnej:

10.02. poprawić jakość świadczonych usług medycznych: 92,78%,

10.08. wspierać leczenie i terapie zaburzeń psychicznych: 91,95%.

Na podobnie wysokim poziomie uzyskano opinie, aby:

10.07. tworzyć warunki dla nowych miejsc pracy: 90,94%. W tym przypadku należy uznać tak wysoki odsetek za zaskakujący, skoro niewielu badanych uznawało bezrobocie za kluczowy problem społeczny w Powiecie. Być może jednak mieszkańcy Powiatu oczekują tworzenie nowych miejsc pracy w znaczeniu nowych - lepszych miejsc pracy?

Pozostałe odpowiedzi dotyczące działań Powiatu na rzecz ograniczania problemów społecznych:

10.01. likwidować bariery architektoniczne: 72,15%,

10.03. rozwijać jednostki organizacyjne pomocy społecznej: 81,88%,

10.04. szkolić kadry pomocy społecznej: 85,4%,

10.05. tworzyć mieszkania wspomagane i treningowe: 81,2%,

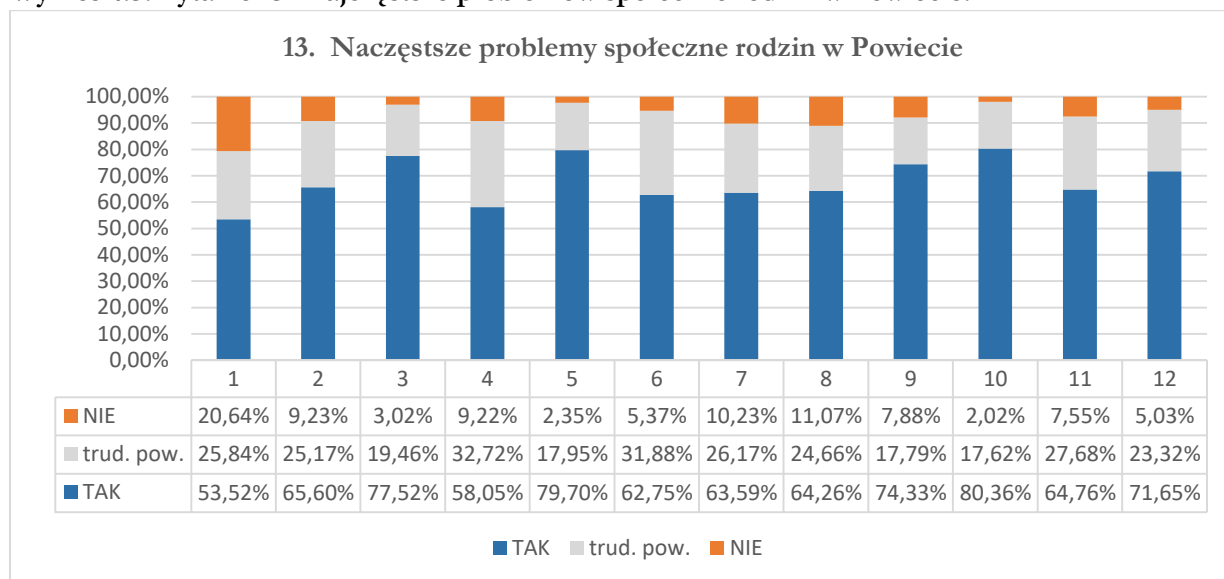
10.06. tworzyć schronienia dla osób doznających przemocy: 88,42%,

10.09. wspierać organizacje pozarządowe w przedsięwzięciach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: 82,89%,

10.10. wspierać tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, np. spółdzielnie socjalne: 72,15%.

W pytaniu 13 poproszono badanych do ustosunkowania się kwestii najczęstszych problemów społecznych rodzin (przedstawione na **wykresie 4.5**).

Wykres 4.5. Pytanie 13 - najczęstsze problemów społeczne rodzin w Powiecie.

Źródło: Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 13, marzec 2025.

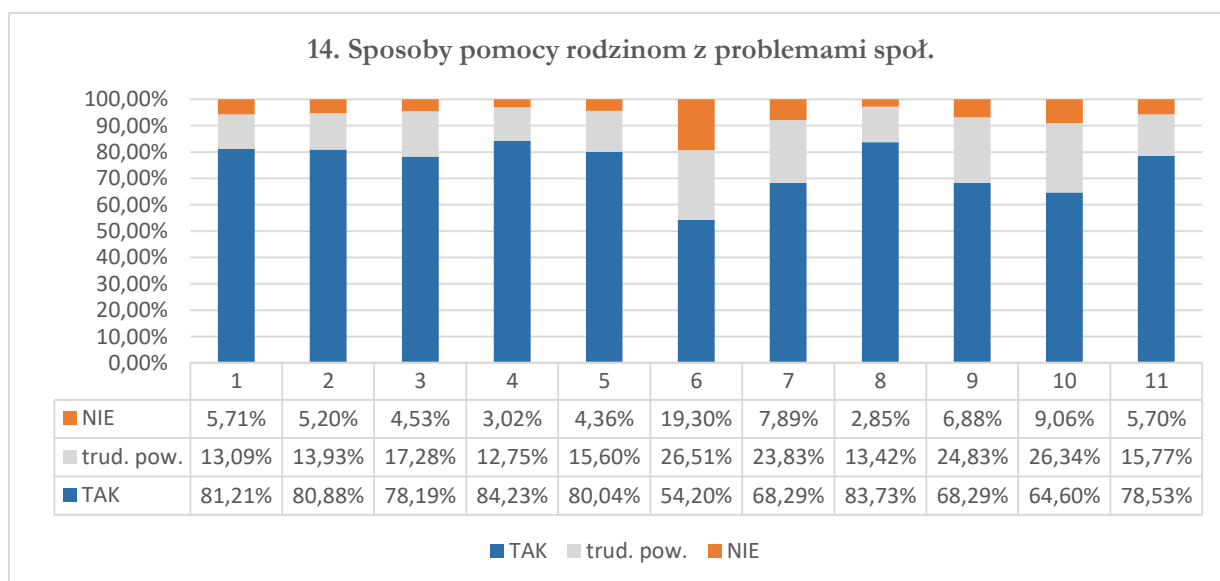
Po zsumowaniu odpowiedzi twierdzących i przeczących wyniki przedstawiają się zatem następująco:

- 13.01. bezrobocie: 53,25%,
- 13.02. długotrwała i ciężka choroba: 65,6%,
- 13.03. nieporadność życiowa: **77,52%**,
- 13.04. niewystarczające wsparcie udzielane osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiek. – wych.: 58,05%,
- 13.05. problemy wychowawcze: **79,7%**,
- 13.06. przemoc domowa: 62,75%,
- 13.07. samotne rodzicielstwo: 63,59%,
- 13.08. ubóstwo: 64,26%,
- 13.09. utrudniony dostęp do usług zdrowotnych: **74,33%**,
- 13.10. uzależnienia: 80,36%,
- 13.11. złe warunki mieszkaniowe: 64,76%,
- 13.12. zaniedbywanie dzieci przez rodziców: **71,65%**.

Tak więc respondenci uznają za trzy największe przyczyny problemów rodzin: uzależnienia, problemy wychowawcze oraz nieporadność życiową. Z kolei najrzadziej wskazywano na bezrobocie, wsparcie dla osób z rodzin zastępczych oraz ubóstwo.

W pytaniu 14 poproszono respondentów o opinię na temat sposobów pomocy dla rodzin z problemami społecznymi – wyniki zawarto **na wykresie 4.6**.

Wykres 4.6. Pytanie 14 - sposoby pomocy dla rodzin z problemami społecznymi.

Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 14, marzec 2025.

Najwięcej pozytywnych opinii miały odpowiedzi:

14.04. poradnictwo specjalistyczne: 84,23%,

14.08. więcej konsultacji psychologiczno-pedagogicznych 83,73%,

14.01. edukacja w zakresie samodzielnego radzenia sobie: 81,21%,

14.02. pomoc asystenta rodziny: 80,88%,

14.05. praca socjalna w środowisku: 80,04%.

W dalszej kolejności wskazywano na:

14.11. zwiększenie liczby żłobków i przedszkoli: 78,53%,

14.03. pomoc rodzin wspierających: 78,19%,

14.07. szerszą ofertę spędzania wolnego czasu dla rodzin: 68,39%,

14.09. zwiększenie bazy placówek opiekuńczo – wychowawczych: 68,39%,

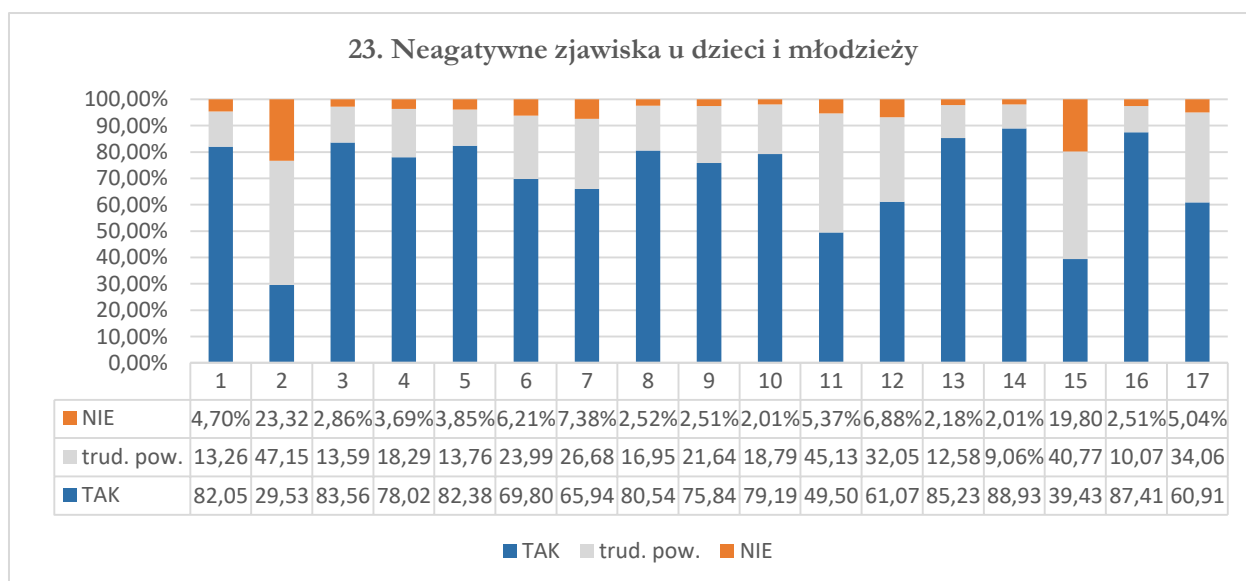
14.10. zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych: 64,6%,

14.06. system ulg w usługach miejskich: 54,2%.

Zatem respondenci przede wszystkim upatrują pomocy rodzinom w przedsięwzięciach edukacyjno-konsultacyjnych, a nie w rozbudowie infrastruktury (placówki opiekuńcze, mieszkania komunalne).

W pytaniu 23 zapytano respondentów o występowaniu negatywnych zjawisk u dzieci i młodzieży. Mieli oni ustosunkować się w sumie do 17 zjawisk wymienionych enumeratywnie. Najwięcej wskazań miały: zachowania demoralizujące uzależnienie od używek i Internetu oraz brak kontroli rodzicielskiej. Szczegóły zawarto na **wykresie 4.7**.

Wykres 4.7. Pytanie 23 - negatywne zjawiska wśród dzieci i młodzieży.

Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 23, marzec 2025.

Poniżej zaznaczono odsetek odpowiedzi twierdzących (tak i raczej tak) przypisywanych występowaniu poszczególnych zjawisk u dzieci i młodzieży Powiatu. Ponad 80% respondentów wskazywało na występowanie następujących negatywnych zjawisk:

- 23.14. stosowanie wulgaryzmów: **88,93%**,
- 23.16. uzależnienie od Internetu (gry komp., social media): **87,41%**,
- 23.13. stosowanie hejtu w Internecie: **85,23%**,
- 23.03. brak kontroli rodzicielskiej: **83,56%**,
- 23.05. lekceważące traktowanie nauczycieli: **82,38%**,
- 23.01. agresja i przemoc w szkole: **82,05%**,
- 23.08. palenie tytoniu: **80,54%**.

Poniżej 50% wskazań miały natomiast:

- 23.02. anoreksja: 29,53%,
- 23.15. ubóstwo, niedożywienie: 39,43%,
- 23.11. przemoc w domu: 49,5%.

Relatywnie wysoko oceniano występowanie zjawisk:

- 23.10. problemy i zaburzenia psychiczne, depresja: 79,19%,
- 23.04. chuligaństwo, wandalizm: 78,02%,
- 23.09. picie alkoholu: 75,84%,
- 23.06. ogólna demoralizacja: 69,8%,
- 23.07. otyłość: 65,94%,
- 23.12. stosowanie dopalaczy: 61,07%,
- 23.17. używanie narkotyków: 60,91%.

Warto zwrócić także uwagę na sprawy postrzegania placówek opieki społecznej przez badanych. W pytaniu 12 zapytano respondentów skąd czerpią informacje na temat instytucji pomocy społecznej. Odpowiedzi respondentów (suma tak i raczej tak) rozłożyły się następująco:

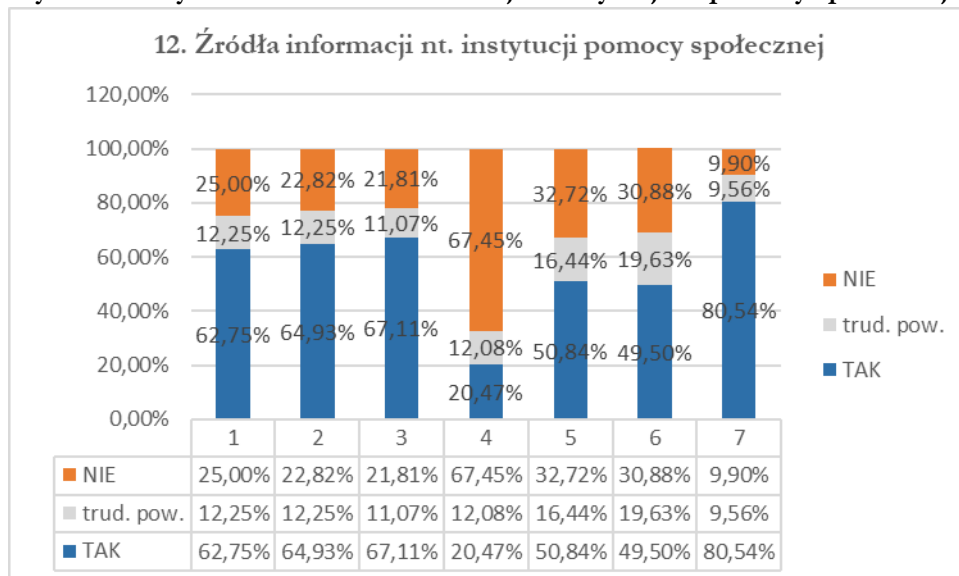
- 12.01. mediów: 62,75%,
- 12.02. mediów społecznościowych (Fb, IG, itp.): **64,93%**,
- 12.03. od znajomych, rodziny: **67,11%**,
- 12.04. parafii: 20,47%,
- 12.05. PCPR/MOPS/GOPS: 50,84%,

12.06. różnych urzędów: 49,5%,

12.07. stron internetowych: **80,54%**.

A zatem, opinie respondentów wskazują, że komunikacja społeczna na temat polityki społecznej powinna zdecydowanie przenieść się do Internetu (strony www – 80,54%) oraz social media (64,93%). Tradycyjne kanały informacji, czyli za pomocą instytucji pomocy społecznej, urzędów oraz parafii zdecydowanie nie są preferowane przez respondentów. Wyniki odpowiedzi na temat komunikacji mogą być cenną wskazówką w jaki sposób realizować strategię dotyczące rozwiązywania problemów społecznych – aby je skutecznie wprowadzać należy przede wszystkim zacząć od efektywnej komunikacji, czyli za pomocą takich kanałów jakich oczekują mieszkańcy. Szczegóły dotyczące odpowiedzi na pytanie 12 zawarto na **wykresie 4.8**.

Wykres 4.8. Pytanie 12 - źródła informacji o instytucjach pomocy społecznej w Powiecie.

Źródło: Badanie Mieszkańców Powiatu, pytanie 12, marzec 2025.

Reasumpcja

Znacząca część respondentów uznała Powiat za miejsce bezpieczne do życia oraz generalnie oceniła pozytywnie warunki życia. Niepokojące jednak jest przewidywanie (47% badanych) pogorszenia się sytuacji ekonomicznej.

Choć poziom bezpieczeństwa został generalnie oceniony pozytywnie, to mieszkańcy Powiatu zapytani o ograniczenia poczucia bezpieczeństwa, jako zdecydowaną przyczynę wskazywali alkoholizm eksponowany w miejscach publicznych oraz deficyt efektywności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (brak patroli policji, ruch drogowy) oraz infrastruktury wspomagającej bezpieczeństwo publiczne (monitoring).

Ponad połowa wskazywała na deficyty: żłobków przedszkoli, domów pomocy społecznej oraz adekwatnych form kształcenia w szkołach, zwłaszcza średnich.

Główne dostrzegane przez badanych problemy to alkoholizm, bezdomność, deficyty w ochronie zdrowia, a najrzadziej wskazywane – eurosieroctwo, bezrobocie i przemoc domowa. Ponad 90% badanych oczekuje poprawy jakości usług medycznych i wsparcia leczenia zaburzeń psychicznych, ale również nowych miejsc pracy (co jest dziwne, skoro bezrobocie nie jest uznawane za dominujący problem).

Z kolei źródła problemów społecznych rodzin są upatrywane przede wszystkim w kwestiach wychowawczych, ogólnej nieporadności życiowej, słabym dostępie do usług medycznych – za kwestie te odpowiadają odpowiednie służby Powiatu, które winny zatem położyć większy nacisk na wsparcie i edukację osób nie radzących sobie w codziennym życiu.

Wśród negatywnych aspektów zachowań dzieci i młodzieży w Powiecie respondenci najczęściej wskazywali uzależnienia związane z Internetem, agresję, palenie tytoniu, ale również brak kontroli rodzicielskiej, co w powiązaniu z lekceważeniem nauczycieli ewidentnie wskazuje na brak autorytetów. Można zatem zakładać, że jest to powiązane z brakiem kształtowania u dzieci i młodzieży właściwych postaw etycznych oraz moralnych. Powiat, mając ku temu instrumenty (szkoły, poradnie) niewątpliwie powinien poczynić w tej kwestii odpowiednie działania.